

РЕШЕНИЕ

№ 12332

гр. София, 27.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав,
в публично заседание на 30.09.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **5782** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Р. Б. Б. от [населено място], срещу ЗАПОВЕД №Р.-РД55-38/20.05.2024г. на кмета на район „Овча купел“, Столична община (СО). С оспорвания административен акт, на основание чл.46 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) във вр. с чл.10 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища, поради липса на свободни места (Наредбата) е ОТКАЗАНО изплащането на компенсация за периода 01.03.2024г. - 30.04.2024г. по искане с вх. №РОК23-КМ01-171/07.05.2024г. на Р. Б. Б., в качеството ѝ на родител на детето П. А. Т..

Жалбоподателката претендира за недействителност на оспорвания административен акт, без да излага конкретни доводи. Моли съда да отмени Заповед №Р.-РД55-38/20.05.2024г. и да задължи кмета на район „Овча купел“ да издаде акт с исканото съдържание за компенсиране на разходите за процесния период за отглеждането и обучението на сина ѝ П. Т.. Претендира да ѝ бъдат възстановени сторените разноси за държавна такса.

Ответникът – КМЕТ на район „Овча купел“, оспорва жалбата. Чрез процесуалния си представител юрк. В. П. поддържа, че оспорваният акт е законосъобразен и не са

налице основания за неговата отмяна. Претендира за разноски. Доводи за неоснователност на жалбата излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и писмените доказателства събрани по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателката Б. е родител на малолетния П. А. Т., видно от приетото и неоспорено по делото Удостоверение за раждане с №[ЕГН]/09.09.2020г.

Няма спор между страните и се установява с приетите писмени доказателства, че детето П. Т. е кандидатствало, но не е било прието в държавна или общинска детска градина за учебната 2023/2024г.

Административното производство е било образувано по Искане с вх. №РОК23-КМ01-171/07.05.2024г., подадено от жалбоподателката Р. Б. до кмета на район „Овча купел“ за компенсиране на разходите за отглеждането и обучението на детето й П. А. Т., [дата на раждане], за заплащане на такси по договор за обучение, сключен с юридическо лице с нестопанска цел Фондация „Ум, характер и личност“. Към искането за компенсиране на разходите е представен Договор №001/02.01.2024г. за присъединяване към Родителски кооператив „Цветна надежда“ и копия от платежни документи за извършени плащания за такси за обучение за периода 01.03.2024г. – 30.04.2024г. Съгласно чл.4, т.4 от Договора Кооперативът, в лицето на учителите и родителите, които са на смяна, се е задължил да провежда обучителен процес в следните (но не само) образователни направления, съобразно Държавните образователни изисквания за съответната възрастова група: „Български език и литература“, „Математика“, „Околен свят“, „Изобразително изкуство“, „Конструиране и технологии“ и „Музика“ срещу задължение на родителя да заплаща месечна такса в размер на 450 (четирисотин и петдесет) лева.

Производството е приключило с издаване на оспорваната Заповед №Р.-РД55-38/20.05.2024г. с която кметът на район „Овча купел“ е отказал изплащането на компенсация за периода 01.03.2024г. – 30.04.2024г. на Р. Б., в качеството й на родител на детето П. Т.. Според мотивите на административния акт представеният към заявлението Договор за присъединяване към Родителски кооператив „Цветна надежда“ не отговаря на условията на Наредбата.

За установяване на спорните факти по делото са приети и не са оспорени относими писмени доказателства, които съдът ще обсъди при формиране на правните изводи: Договор №011/01.09.2023г. за присъединяване към Родителски кооператив „Цветна надежда“; Копие от Регистър на институциите в системата на предучилищното и училищното образование към Министерството на образованието и науката (МОН) от който е видно, че няма регистриран Родителски кооператив „Цветна надежда“.

При така установените факти, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Насочена е срещу индивидуален административен акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната разпоредба на чл.8, ал.4 от Наредбата.

Подадена е в преклузивния срок за оспорване от активно легитимирано лице – адресат на процесната Заповед, чиито законни интереси непосредствено се засягат от административния акт.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Като взе предвид изложените от жалбоподателката оплаквания и извърши проверка на оспорвания акт на всички основания за законосъобразност, съдът достигна до следните изводи:

Заповед №Р.-РД55-38/20.05.2024г. е издадена от компетентен административен орган, в кръга на правомощията му съгласно чл.10, ал.2 от Наредбата. По делото е приета и не е оспорена Заповед №СОА21-РД09-414/16.03.2021г. с която, на основание чл.44, ал.1, т.8, т.9 и ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) кметът на СО е делегирала на кметовете на райони правомощието да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивиран отказ за изплащането на компенсация за допустимите разходи, или за прекратяване изплащане на компенсациите при наличие на съответните предпоставки в Наредбата.

Съдът намира обаче, че процесната Заповед страда от съществен и неотстраним порок във формата, тъй като не е мотивирана. Като основание за отказа за компенсиране на разходите административният орган е посочил, че договорът за присъединяване към родителски кооператив „Цветна надежда“ не отговаря на изискванията на Наредбата, без обаче да се споменава кои са тези условия на които договорът не съответства.

Редът и условията за компенсиране на извършените разходи от родителите на деца на тригодишна възраст до постъпването им в I клас са регламентирани в Наредбата, Раздел II. В чл.3, ал.1, т.1 – т.6 от Наредбата изрично и изчерпателно са посочени изискванията, при кумулативното наличие на които, за родителите на деца от три годишна възраст до постъпването им в първи клас, възниква право да получат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им. Т. условие според т.4 на чл.3, ал.1 от Наредбата е за съответната учебна година детето да е записано в самостоятелна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище или в самостоятелна, целодневна, полудневна или почасова организация в частна детска градина или училище. В чл.4 от Наредбата изчерпателно е посочено кои са допустимите разходи, подлежащи на компенсиране със средства от държавния бюджет. Съгласно ал.2 на чл.4 от Наредбата допустими са разходите за заплащане на такса по договори за отглеждане и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца (т.2), при условие, че предметът на договора е за осъществяване на обучение за постигане на очакваните резултати поне в четири образователни направления, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование за съответната възрастова група (чл.4, ал.3). Според регламента на чл.6 от Наредбата разходите за заплащане на такси по договори за отглеждане и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, се удостоверяват с: а) договор за отглеждане и обучение, сключен между родителя и търговеца или юридическото лице с нестопанска цел и б) платежен документ за извършено плащане на таксата за отглеждане и обучение за съответния месец – фактура и платежно нареждане или фискален бон.

Както беше отбелязано, в случая административният акт не съдържа мотиви за това, на кое от изрично и изчерпателно установените в Наредбата условия не отговаря предявеното от жалбоподателката Б. искане за компенсиране на разходите за периода 01.03. – 30.04.2024г.

Съгласно Тълкувателно решение (ТР) №16/31.03.1975г. на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния съд (ОСГК на ВС) не е необходимо издаването на административния акт да съвпада по време с излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едното или другото разрешение. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт или да бъдат изложени допълнително, когато с това се постигат целите, които законодателят е преследвал с изискването за мотивиране. Такива според ТР №16/1975г. са случаите, когато мотивите са изложени в съобщението, с което се уведомяват страните за издаването или за отказа да бъде издаден исканият административен акт, та даже и в съпроводителното писмо, с което жалбата се изпраща за разглеждане на по-горния административен орган. Основание за това решение на ОСГК е обстоятелството, че допълнителното излагане на мотивите позволява на страните своевременно да се запознаят със съображенията, по които е издаден актът, и да организират защитата си срещу него.

В случая мотиви на акта не се съдържат в документи, които предхождат и са съставени във връзка с издаването му. Основанията поради които ответникът е отказал компенсиране на сторените от жалбоподателката разходи за отглеждането и обучението на детето П. Т., за което няма спор, че е кандидатствало, но не е било прието в държавна или общинска детска градина, не са посочени и в съобщението с което Б. е била уведомена за постановения отказ. Опит за мотивиране на административния акт е направен едва в писмените бележки по същество на спора, което е недопустимо. Липсата на мотиви всякога е основание за отмяна на административния акт, тъй като пречатства упражняването на съдебния контрол за законосъобразност.

За пълнота на мотивите съдът отбелязва, че процесната Заповед е противна и на материалноправните норми и на целта на закона, формулирана в Закона за предучилищното и училищното възпитание (ЗПУО) за финансиране на дейностите в системата на предучилищното и училищното образование със средства от държавния бюджет, бюджетите на общините, европейски фондове и програми и други източници и за подпомагане на равния достъп и личностното развитие (чл.280, чл.283 ЗПУО).

Според регламента на чл.283, ал.12 ЗПУО държавата предоставя средства на родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в първи клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище.

В случая тези условия на закона са били изпълнени. Установява се освен това с приетите писмени доказателства – Договор от 02.01.2024г. за присъединяване към родителски кооператив „Цветна надежда“, че за учебната 2023/2024г. детето П. Т. е било записано в самостоятелна организация за отглеждане и обучение.

Доколкото в административния акт липсват мотиви за издаването му, съдът приема, че спорът се свежда до това допустими ли са и съответно подлежат ли на компенсация извършените от родителите разходи по смисъла на разпоредбата на чл.4, ал.2 от Наредбата. Отговорът на този въпрос е положителен.

Съгласно приложимата норма на чл.4, ал.1 от Наредбата на компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл.3 разходи, пряко свързани с отглеждане и обучение на децата им, ако са допустими. Такива според определението на чл.4, ал.2 са разходите: а) за заплащане на такси за обучение по договори за обучение, сключени с частна детска градина или частно училище при условието на чл.3, ал.1, т.5; б) за заплащане на такса по договори за отглеждане и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца; в) за заплащане на възнаграждения по договори за обучение, сключени с физически лица и г) за отглеждане на детето в размер 20 на сто от разходите по т.3. Допълнително условие по чл.4, ал.2, т.2 от Наредбата е предметът на договора да е за осъществяване на обучение за постигане на очакваните резултати поне в четири образователни направления, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование за съответната възрастова група.

Тъй като в случая юридическото лице с нестопанска цел, с което е сключен договорът, не е регистрирано като частна детска градина, той попада в приложното поле на чл.4, ал.2, т.2 от Наредбата. От съществено значение е не наименованието на договора, а неговото съдържание. С договора от 02.01.2024г. – относим към процесния период, юридическото лице с нестопанска цел Фондация „Ум, характер, личност“ е поело задължение да провежда обучителен процес на детето П. Т. по изрично посочените дисциплини. По отношение на лицата, които предлагат обучение на децата без да са лицензирани като частни детски градини (т.2 и т.3 на чл.4, ал.2 от Наредбата), законодателят е поставил допълнителното изискване в ал.3 - да се осъществява обучение за постигане на очакваните резултати поне в четири образователни направления, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование за съответната възрастова група. Съгласно чл.28, ал.5 от Наредба №5/03.06.2016г. за предучилищното образование, образователните направления в държавния образователен стандарт са следните: Български език и литература; Математика; Околен свят; Изобразително изкуство; Музика; Конструирание и технологии; Физическа култура. Видно от сключения договор от 02.01.2024г. обучението което ЮЛ с нестопанска цел се е задължило да предоставя включва шест от седемте направления в държавния образователен стандарт и следователно отговаря на изискването за допустимост, установено в чл.4, ал.2, т.2 във вр. с ал.3 от Наредбата.

При това настоящият решаващ състав приема, че за процесния период 01.03.2024г. – 30.04.2024г. са били изпълнени предпоставките на закона за допустимост на разходите, извършени от жалбоподателката Р. Б. за отглеждането и обучението на детето П. Т., поради което отказът за компенсирането им е незаконосъобразен, постановен в противоречие с материалния закон и следва да бъде отменен. Доколкото определянето на размера на компенсацията е от изключителната компетентност на кмета на общината, респективно на изрично упълномощеното от него лице, преписката следва да бъде изпратена на компетентния административен орган за ново произнасяне по Искането с вх. №РОК23-КМ01-171/07.05.2024г. на Р. Б. Б., в съответствие с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото съдебно Решение.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. -

град, Второ отделение, 25^{-ти} състав,

РЕШИ

ОТМЕНЯ ЗАПОВЕД №Р.-РД55-38/20.05.2024г. на кмета на район „Овча купел“, Столична община.

ИЗПРАЩА административната преписка на кмета на район „Овча купел“ за ново произнасяне по Искането на Р. Б. Б. с вх. №РОК23-КМ01-171/07.05.2024г., в съответствие с указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в настоящото съдебно Решение, в 7-дневен срок от влизането му в сила.

ОСЪЖДА район „Овча купел“, Столична община, представляван от кмета, с адрес: 1618 С., [улица], да заплати на Р. Б. Б., ЕГН [ЕГН], сумата 10 (десет) лева – разноски по адм. дело №5782/2024г.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБългария, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова